

Høj dyrevelfærd hos både ko og kalv i et ammetantesystem

En god start på livet for en øko-kalv kunne være via et ammetantesystem, hvor en udsætterko passer to kalve i op til 6 mdr., hvorefter kalvene fravænnnes, og koen slagtes.

*GrOBEat udvikler en bæredygtig strategi for den økologiske oksekødsproduktion, hvor kvalitet skal erstatte kvantitet. Effekterne af den nye strategi vil blive kvantificeret ift. effektivitet, dyrevelfærd, biodiversitet, kødkvalitet og sensorisk profil, og den overordnede påvirkning af miljøet.
Foto: Helene Uller-Kristensen, ICROFS*

9. maj 2022 af [Lektor Margrethe Therkildsen, AU-FOOD](#)

I Organic RDD-projektet GrOBEat har vi testet et ammetantesystem, hvor Holstein udsætterkøer fra mælkeproduktionen blev koblet med to Holstein tyrekalve i løbet af de første leveuger. Målet har været at prioritere høj dyrevelfærd og samtidig at give kalvene en god start på livet, hvilket forventes at resultere i høj tilvækst og lav sygdomsfrekvens.

Når der var etableret en stabil tilknytning mellem ko og kalv, blev ko-kalv parrene sat på græs. Kalvene kvitterede med god trivsel og tilvækst på ca. 1 kg for begge kalve fra fødsel til 6 mdr. Tyrekalvene blev kastreret inden for den første måned for at tilgodese dels håndtering på marken, når dyrene bliver over et år, dels høj kødkvalitet.

Ammetanter af malkerace er gode til at producere mælk, og er fodret ikke tilstrækkeligt fra græs og suppleringsfoder, vil køerne tabe huld og kropsvægt. Det er et opmærksomhedspunkt, men samtidig er det en normal fysiologisk situation for en malkeko. Når foderudbuddet bliver større, vil ammetanten igen tage på. Det er vigtigt, at ammetanten tager på i vægt, før hun slagtes, så kvalitet og mængde af kød optimeres. Skal man praktisere et ammetantesystem, er der brug for løbende at vurdere, om ammetanten fortsat kan producere mælk nok, eller om kalvene skal fravænnedes. Med køer som overgik fra malkeko til ammetante 3 og 6 mdr. efter kælvning fandt vi, at ca. halvdelen kunne passe kalve i over 6 mdr., mens den anden halvdel kunne passe kalvene i 4-6 mdr. Uanset om kalvene har gået 4 eller 7 mdr. ved ammetanten har de fået en rigtig god start. Faktisk blev vores sent-fravænnede kalve ved med at være lidt foran de tidligt fravænnede kalve.

Den største indsats i dette system ligger helt sikkert i den første etablering af ko-kalv parrene. Det kræver en ekstra arbejdsindsats at få kalve på 1-14 dage bondet med ammetanten, men det lykkes for langt de fleste køer og kalve. Vi har opnået mindst 90 % succes i GrOBEat. En af vejene til succes er bl.a. etablering af et kalveskjul i boksen, så kalvene i de første dage af koblingen holdes adskilt fra koen, undtagen når de hjælpes til at finde yveret og til at drikke. Derefter øges kontakten gradvist. Det tager ca. en uge at få etableret ko-kalv parrene, og i denne periode er der brug for god tålmodighed og fuld opmærksomhed.

En tredjedel af de 48 kalve, der er en del af GrOBEat projektet, blev slagtet ved 8 måneders alderen for at levere et økologisk kalvekødsprodukt. Med kombineret afgræsning, suppleringsfodring og staldperiode vil det være muligt at få Holsteinstude til at veje 300-350 kg ved 8 mdr. Bruger man i stedet kødkvægskrydsningskalve vil vægten være højere.

De 16 GrOBEat-kalve havde ingen slagteanmærkninger, så GrOBEat-systemet leverer sunde slagtedyrløst i overensstemmelse med, at et system med ammetanter gerne skal holde dyrlægen borte og gøre behovet for behandlinger minimalt. GrOBEat projektet fortsætter - og næste trin er at evaluere spisekvaliteten og klimabelastningen fra disse dyr. De resterende 32 kalve fortsætter i GrOBEat-systemet med afgræsning indtil slagting ved 16 mdr.

Projektet (High Quality Grass-fed Organic Beef for Sustainable Eating behavior (GrOBEat)) er en del af Organic RDD 6-programmet, som koordineres af ICROFS i samarbejde med GUDP.

Besøg GrOBEats hjemmeside

Klummen er også bragt i Økologisk Landbrug, april 2022